

L'ATENCIÓ PRIMÀRIA QUE NECESSITAM I VOLEM

Les circumstàncies provocades per la Covid 19, han trastocat no sols l'assistència sanitària als hospitals i a les consultes externes, sinó que d'una forma especial al funcionament dels centres de salut i a la relació entre pacients i professional sanitari.

Durant el període de confinament la majoria de pacients vàrem entendre la situació i ens adaptarem a les noves circumstàncies. El problema és que entrant dins la «nova normalitat» pareix que es vol continuar amb el mateix tipus de servei de la fase del confinament, sense definir i adaptar el funcionament i la realitat dels centres de salut a la nova realitat i a les noves necessitats.

Quin model de sistema públic de salut reivindicam?

Al llarg de molts d'anys la reivindicació d'un sistema públic de salut, eficient i amb capacitat no sols de curar les malalties, sinó de promoure el benestar i la salut de la població, ha estat un constant, i els poders públics poc a poc han anat assumint aquestes reivindicacions i s'han fet millores apreciables en dotació de recursos, equipaments, preparació del personal sanitari i, en alguns casos, iniciatives de mesures preventives destinades a col·lectius concrets o a sectors amb riscos especials.

Si fa ja més de 40 anys reivindicàvem «Consultori per a Barri» i «Ambulatori per a Zona", amb el temps es varen anar impulsant els Centres de Salut, com equipament bàsic del sistema sanitari, dotats amb personal i recursos, no sols per atendre, en primera instància, a les persones amb algun tipus de malaltia, sinó també impulsant polítiques de foment de la salut a l'àmbit comunitari tendent a millorar la qualitat de vida de les persones, fomentant hàbits saludables i procurant una atenció personalitzada pel mateix professional, que arriba a tenir un coneixement bastant global de l'estat de salut de cada pacient.

Els efectes de la pandèmia sobre el sistema sanitari

La pandèmia ha deixat en evidència que el que consideràvem la millor estructura sanitària del món no ha resultat ser tal, sobretot després de dècades de mal finançament i en molts de casos de retallades pressupostàries, que l'han deixada en posició d'enorme debilitat per afrontar el que ha significat la irrupció a nivell mundial de la Covid 19, que ha fet trontollar no sols les estructures sanitàries, també les econòmiques i socials.

Sense voler entrar a valorar les polítiques impulsades pel Govern i les decisions preses, volem destacar la professionalitat dels treballadors i treballadores sanitaris i el sorgiment de nombroses iniciatives solidàries i de suport mutu. Entre la població han estat, potser, els elements més destacables que han contribuït a que la crisi s'hagi pogut viure d'una altra manera.

En general els esforços s'han concentrat en reforçar l'assistència hospitalària, les UCI, els equipaments de protecció, etc, deixant a segon terme totes les altres actuacions de cirurgia, consultes externes i també d'atenció primària.

Una vegada superada la fase crítica de la pandèmia, seria urgent analitzar els resultats de les diferents mesures en els diferents àmbits, per tal de poder planificar tot el sistema sanitari, reforçant el que ha funcionat i canviant el que no ha estat efectiu o fins i tot negatiu.

Els efectes de la pandèmia sobre la població

Des de les primeres mesures per controlar la pandèmia, va quedar palès que la sanitat, i sobretot la sanitat pública, era un dels serveis essencials, juntament amb altres, per afrontar la situació amb èxit.

La població, en general, també ha pres consciència d'aquesta realitat, i durant setmanes hem sortit als balcons per aplaudir el treballs i esforços dels treballadors i treballadores sanitaris i de tots els serveis essencials, que ens han permès sobreviure en condicions en una situació d'extrema gravetat.

Les primeres setmanes de confinament se sentien moltes veus, reclamant un canvi radical de paradigma en la nostra forma de viure: respecte al medi ambient, canvis en el sistema productiu, polítiques públiques contra l'enorme desigualtat dins la nostra societat, etc, etc.

Reivindiquem la transparència, la participació ciutadana i el reforçament dels Centres de Salut, recuperant la relació directa metge-pacient

La «nova normalitat» ha anat apagant aquestes veus, i ens trobam que les mesures d'aquesta «nova normalitat» van més encaminades a minorar els efectes de les conseqüències que a afrontar les causes que han provocat aquesta situació. De forma especial ho veim en les mesures per afrontar el paper de la Sanitat Pública en els nous reptes, que segons molts d'experts, tenim a voltant cantó.

Ens preocupen especialment algunes declaracions de responsables d'Atenció Primària, indicant que alguns canvis urgents i temporals derivats de la situació de pandèmia, «han arribat per a quedar-se»: entenem que certes formes de funcionament poden suposar filtres i/o barreres entre metge i/o infermera i el pacient, ja que a la seva demanda respondrà un professional aliè que sense veure'l, interpreta telefònicament la demanda i la dirigeix a un lloc o a un altre, essent una potencial font d'errors i una barrera a vegades dissuasòria pels pacients.

Pot ser una de les queixes més recurrents dins aquest període ha estat la manca de participació — escoltant els sectors afectats, no ho oblidem— no sols del personal sanitari, sinó de forma aclaparadora la manca de participació de la població qui és, en definitiva, el destinatari final dels serveis. Si hi afegim la manca de transparència, suposadament provocada per la urgència, tenim el còctel perfecte per assegurar que la «nova normalitat s'assembli molt a la «vella normalitat».

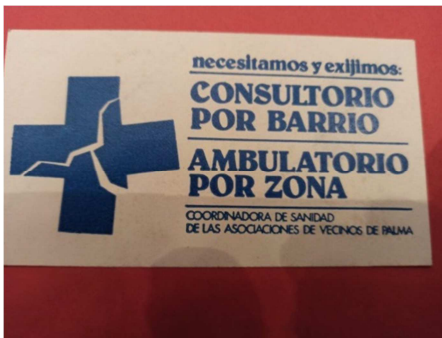
PROPOSTES PER AFRONTAR LA «NOVA NORMALITAT»

1. Redefinir a la llum de l'experiència passada quin paper ha de tenir el Sistema de Salut i totes les seves estructures per garantir la Salut i el Benestar de la població i, de forma especial l'Atenció Primària.
2. Aquest ha de ser un debat ample i profund amb participació de tots els sectors afectats.
3. S'ha de recuperar el sentit holístic del concepte de Salut i, de forma especial, s'ha de dotar als Centres de Salut i al seu personal dels recursos necessaris per poder funcionar eficaçment en aquest sentit, recuperant la relació directa metge-pacient, amb perspectiva de gènere i formant la població com a agent principal de la seva salut.
4. S'ha de revisar el funcionament de la coordinació i les tasques entre les diferents estructures del Sistema Sanitari.
5. La transparència i la participació han de ser elements transversals i imprescindibles en totes les decisions.

Autors:

Catalina Bestard Llull (Fòrum Ciutadà de Mallorca) i Francisco Mengod Bonet (Plataforma de Mallorca en defensa de les pensions públiques). Membres de la Plataforma Ciutadana per la Defensa de la Sanitat Pública de Balears.

Imatge per si considereu adient incloure:

Peu d'imatge:

Fa ja més de 40 anys reivindicàvem «Consultori per a Barri» i «Ambulatori per a Zona». Ara reivindiquem la participació ciutadana a les polítiques sanitàries i el reforçament dels Centres de Salut, recuperant la relació directa metge-pacient